

FoU-statistikk og indikatorer

Forskning og utviklingsarbeid

2009 NORGE

Innledning

Denne tabell- og figursamlingen med FoU-statistikk og indikatorer har utkommet årlig siden 1997. Den er også tilgjengelig i elektronisk form på www.nifustep.no/norsk/innhold/statistikk/fou_statistikk/lommefolder. En bredere dekning av innsats- og resultatfaktorer finnes i publikasjonen «*Det norske forsknings- og innovasjonssystemet – statistikk og indikatorer 2007*» (indikatorrapporten), utgitt av Norges forskningsråd. Nettversjonen av indikatorrapporten oppdateres fortløpende, og fra 2009 vil publikasjonen bli gitt ut årlig. Se også www.foustatistikkbanken.no. Nedenfor er det redegjort nærmere for FoU-statistikken og for datakildene. Alle utgifter er oppgitt i løpende priser der ikke annet er angitt.

Hvem utarbeider FoU-statistikken?

FoU-statistikk for Norge utarbeides etter avtale med Norges forskningsråd. Norsk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU STEP) har statistikkansvaret for universitets- og høgskolesektoren, instituttsektoren og helseforetakene, mens Statistisk sentralbyrå har ansvaret for næringslivet. NIFU STEP har også ansvar for å sammenstille dataene til total FoU-statistikk for Norge. For næringslivet og instituttsektoren, samt helseforetakene, gjennomføres årlige undersøkelser og for universitets- og høgskolesektoren annethvert år. For alle sektorer utarbeides årlige hovedtall. Mer informasjon fremgår av NIFU STEPs nettsider: www.nifustep.no/foustat/ med tabeller i FoU-statistikkbanken og lenker til Statistisk sentralbyrås og Norges forskningsråds nettsider.

Hvordan utarbeides FoU-statistikken?

OECD har utarbeidet felles retningslinjer for hvordan medlemslandenes FoU-statistikk skal lages. Retningslinjene er nedfelt i «Frascati-manualen» (*The Measurement of Scientific and Technological Activities: Proposed Standard Practice for Surveys on Research and Development* «Frascati Manual 2002», OECD 2002). NIFU STEP har oversatt og utgitt utdrag av manualen med særlig vekt på definisjoner og avgrensning av FoU (2004). Norsk FoU-statistikk utarbeides på bakgrunn av administrative registre og spørreskjema til enhetene i de tre utførende sektorer.

Undersøkelsen om FoU-aktivitet i **næringslivet** omfatter alle foretak med 50 eller flere sysselsatte. I tillegg inngår et utvalg av foretak helt ned til 10 sysselsatte. Før 1995 inngikk hovedsaklig foretak med flere enn 50 sysselsatte. Tallene fra og med 1995 er derfor ikke sammenlignbare med tidligere år.

I **universitets- og høyskolesektoren** foretas totalundersøkelser. Undersøkelsenheten er det enkelte institutt og annen tilsvarende grunnenhet. Supplerende informasjonskilder er blant annet tidsbruksundersøkelser, institusjonenes sentraladministrasjoner, Norges forskningsråd og medisinske fond.

Instituttsektoren dekkes også ved totalundersøkelser med spørreskjemaer til forskningsinstitutter og andre institusjoner med FoU i sin virksomhet. I tillegg utarbeides estimater over FoU-ressursene ved muséer.

Data om **helseforetakenes** ressursbruk til FoU samles inn gjennom et eget rapporteringssystem, der spørreskjema sendes det enkelte helseforetak. Rapporteringssystemet er fra og med 2007-årgangen samordnet med FoU-statistikken. I presentasjoner av FoU-statistikken inngår helseforetak med universitetssykehusfunksjoner i universitets- og høyskolesektoren, mens øvrige helseforetak inngår i instituttsektoren.

Andre datakilder:

Statistikk over **forskerpersonalet** i universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren er basert på NIFU STEP's Forskerpersonalregister, som inneholder oversikt over forskere/faglig personale og høyere administrativt personale. Forskerpersonalregisteret oppdateres årlig. Hvert år utarbeider NIFU STEP anslag over **bevilgninger til FoU** over statsbudsjettet. Data om **internasjonal FoU-statistikk** er hentet fra OECDs *Main Science and Technology Indicators*. Opplysninger om doktorgradsstudenter og doktorgrader avlagt i Norden og Baltikum finnes i **NORBAL**, en database som drives av NIFU STEP etter avtale med NordForsk. **Doktorgradsstatistikken** baseres på NIFU STEP's register over avlagte doktorgrader i Norge. Doktorgradsregisteret oppdateres to ganger per år. **Bibliometridataene** er hentet fra *National Citation Report for Norway*, som utarbeides av Thomson Reuters i USA.

Definisjoner av forskning og utviklingsarbeid (FoU)

Forskning og utviklingsarbeid er kreativ virksomhet som utføres systematisk for å oppnå økt kunnskap – herunder kunnskap om mennesket, kultur og samfunn – og omfatter også bruken av denne kunnskapen til å finne nye anvendelser. Som en generell regel skal alt arbeid som kommer inn under forskning og utviklingsarbeid inneholde et nyhetselement.

FoU inndeles i følgende aktivitetstyper:

- **Grunnforskning** er eksperimentell eller teoretisk virksomhet som primært utføres for å skaffe til veie ny kunnskap om det underliggende grunnlag for fenomener og observerbare fakta – uten sikte på spesiell anvendelse eller bruk.
- **Anvendt forskning** er også virksomhet av original karakter som utføres for å skaffe til veie ny kunnskap. Anvendt forskning er primært rettet mot bestemte praktiske mål eller anvendelser.
- **Utviklingsarbeid** er systematisk virksomhet som anvender eksisterende kunnskap fra forskning og praktisk erfaring og som er rettet mot:
  - å fremstille nye eller vesentlig forbedrede materialer, produkter eller innretninger, eller
  - å innføre nye eller vesentlig forbedrede prosesser, systemer og tjenester.

Sektorinndelingen

Norsk FoU-statistikk inndeles i tre utførende sektorer: *næringslivet*, *universitets- og høyskolesektoren* og *instituttsektoren*. Universitets- og høyskolesektoren tilsvarer OECDs *Higher education sector*. Foretakssektoren, *Business enterprise sector*, omfatter både næringslivet og den del av instituttsektoren som betjener næringslivet (bransjeinstitutter, næringslivsorienterte oppdragsinstitutter etc.). Resten av instituttsektoren svarer til *Government sector* og *Private Non-Profit sector (PNP)*. PNP-sektoren er svært liten som utførende sektor i Norge og er derfor inkludert i *Government sector* i OECDs statistikk.

Hovedpunkter

- Totale FoU-utgifter i Norge beløp seg til 37,4 mrd. kr i 2007, mot 32,8 mrd. kr året før.
- FoU-utgiftene i Norge utgjorde 1,64 prosent av bruttonasjonalproduktet (BNP) i 2007.
- Norge brukte 7 950 kr per innbygger til FoU i 2007. Danmark og Sverige brukte samtidig henholdsvis 8 640 og 11 920 kr per innbygger til FoU.
- Portugal, Norge, Spania og Island hadde den høyeste andelen av FoU-utgifter finansiert av offentlige kilder i 2007, mens Japan, Tyskland, Sverige og USA hadde høyest andel næringslivsfinansiering.
- Målt i totale FoU-utgifter per innbygger, var Oslo og Akershus den mest forskningsintensive regionen i Norge med en innsats på 14 680 kr per innbygger, fulgt av Midt-Norge med 10 580 kr per innbygger.
- Energi og miljø var det største tematiske FoU-området i 2007 med en innsats på 7,7 mrd. kr. Innenfor dette området utgjorde petroleumsvirksomhet 4,0 mrd. kr og klimaforskning 0,6 mrd. kr.
- Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) hadde en innsats på 7,9 mrd. kr i 2007, og var dermed det største teknologiområdet i 2007, som i 2005.
- I 2007 ble det utført FoU for 17,4 mrd. kr i næringslivet. Av dette var tre fjerdedeler egenfinansiert.
- Om lag 4 prosent av driftsutgiftene ved norske helseforetak med universitetssykehusfunksjoner ble brukt til FoU i 2007, mens ved helseforetak uten universitetssykehusfunksjoner var andelen 0,6 prosent.
- 59 600 personer deltok i FoU i Norge i 2007. Disse utførte 34 000 FoU-årsverk.
- Om lag 41 800 forskere/faglig personale deltok i FoU i Norge i 2007. Av disse var 33 prosent kvinner, og kvinneandelen var høyest ved de statlige høyskolene med 49 prosent. 27 prosent hadde doktorgrad.
- Finland hadde flest doktorgradsstudenter per mill. innbygger i Norden og Baltikum i 2007, og har hatt den største økningen i antall doktorgradsstudenter fra 2006 til 2007. I Sverige har antall doktorgradsstudenter gått ned fra 2003 til 2007. Norge har hatt en jevn økning i perioden.
- I 2007 ble det avlagt 1 244 doktorgrader i Norge, nesten 200 flere enn året før. Kvinneandelen var 45 prosent både i 2007 og 2008.
- Antall norske artikler med internasjonalt samforfatterskap har økt mer enn andelen norske artikler uten internasjonalt samforfatterskap de siste tre årene.

Innholdsfortegnelse

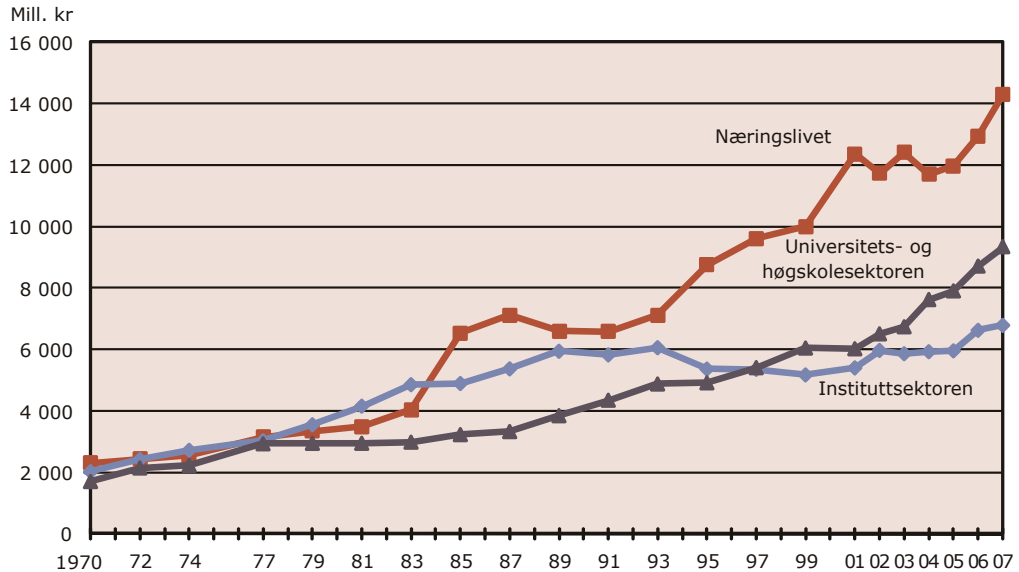
Tabeller

1. FoU-utgifter i Norge i 2007 etter utførende sektor og finansieringskilde	8
2. FoU-utgifter som andel av BNP (%) i 2007 etter hovedfinansieringskilde og sektor for utførelse samt totalt per capita i utvalgte OECD-land	10
3. Totale FoU-utgifter i Norge i 2007 etter finansieringskilde og region	11
4. FoU-utgifter og FoU-årsverk utført i næringslivet i Norge i 2007 etter næring	15
5. Totale driftskostnader og driftskostnader til FoU ved helseforetakene i Norge i 2007 etter type helseforetak og region	16
6. FoU-personale og FoU-årsverk i Norge i 2007 etter utførende sektor	17
7. Forskere/faglig personale som deltok i FoU i Norge i 2007 etter utførende sektor. Kvinner og doktorgrad	18
8. Anslåtte FoU-bevilgninger etter hovedformål eksklusive oppdrag. Vedtatt statsbudsjett i 2007, 2008 og 2009	21

Figurer

1. FoU-utgifter i Norge etter utførende sektor i perioden 1970–2007. Faste 2000-priser	7
2. FoU-utgifter per capita og som andel av BNP i utvalgte OECD-land i 2007 etter sist tilgjengelige år	9
3. Driftsutgifter til FoU i instituttsektoren og UoH-sektoren i Norge i 2007 etter fagområde og institusjonstype	12
4a Driftsutgifter til FoU i Norge i 2007 etter utførende sektor og teknologiområde	13
4b. Driftsutgifter til FoU i Norge i 2007 etter utførende sektor og tematisk område	13
5. Driftsutgifter til FoU innenfor det tematiske området Energi og miljø i Norge i 2007	14
6. FoU-årsverk utført av forskere/faglig personale ved universiteter og vitenskapelige høyskoler i Norge etter stillingskategori i perioden 1970–2007	19
7. Forskere/faglig personale lønnet av basisbevilgningen ved norske universiteter og høyskoler i 2008 etter lærestedstype og stilling	20
8. Doktorgradsstudenter per mill. capita i de nordiske landene og Baltikum i perioden 1998–2007	22
9. Doktorgrader avlagt i Norge etter kjønn i perioden 1980–2008	23
10. Norske artikler med og uten internasjonalt samforfatterskap i perioden 1994–2008	24

Figur 1 FoU-utgifter i Norge etter utførende sektor i perioden 1970–2007. Faste 2000-priser.

Kilde: FoU-statistikk, NIFU STEP/SSB

Tabell 1 FoU-utgifter i Norge i 2007 etter utførende sektor og finansieringskilde. Mill. kr.

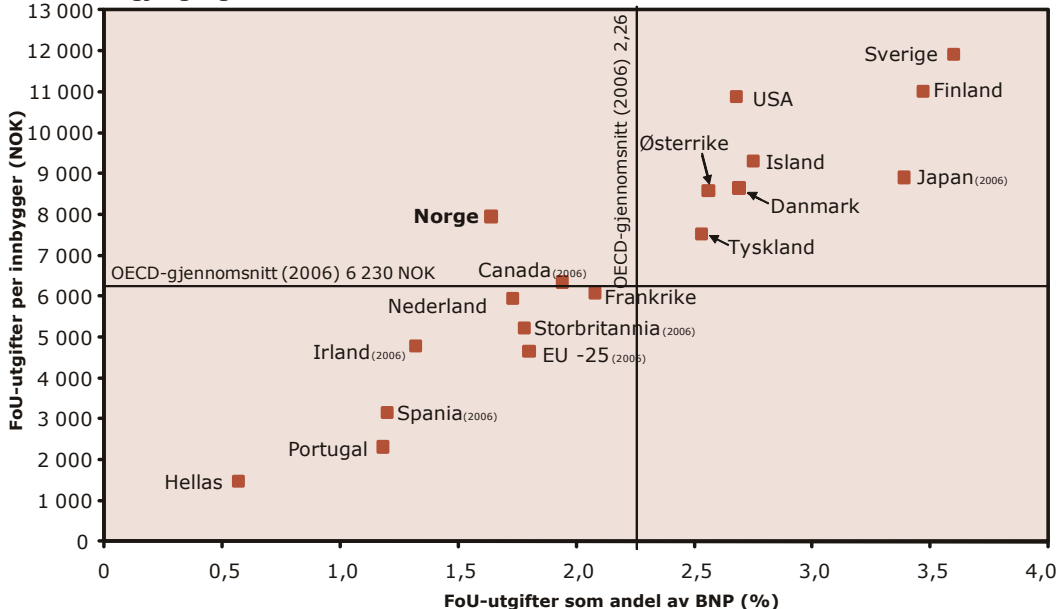
Utførende sektor	Totalt	Finansieringskilde						
		Næringslivet		Offentlige kilder		Andre ¹	Utlandet	
		Totalt	Herav: Oljesel- skaper	Totalt	Herav: Forsk- nings- rådet		Totalt	Herav: EU- komm.
Næringslivet	17 381,7	14 136,1	1 574,9	825,2	333,2	444,5	1 975,9	56,6
Instituttsektoren	8 309,9	1 753,5	507,1	5 382,0	1 896,3	312,0	862,4	253,7
<i>Herav: Næringslivsrettede inst.</i>	<i>2 564,0</i>	<i>1 172,7</i>	<i>384,6</i>	<i>902,9</i>	<i>605,0</i>	<i>123,0</i>	<i>365,4</i>	<i>118,6</i>
<i>Offentlig rettede inst.</i>	<i>5 745,9</i>	<i>580,8</i>	<i>122,5</i>	<i>4 479,1</i>	<i>1 291,3</i>	<i>189,0</i>	<i>497,0</i>	<i>135,1</i>
Univ.- og høgskolesektoren	11 722,9	472,2	119,2	10 421,3	1 976,4	544,4	285,0	171,7
<i>Herav: Univ. og vit.høgsk. m.fl.</i>	<i>10 464,5</i>	<i>441,0</i>	<i>118,7</i>	<i>9 238,2</i>	<i>1 856,5</i>	<i>519,7</i>	<i>265,6</i>	<i>159,4</i>
<i>Statlige høgskoler</i>	<i>1 258,5</i>	<i>31,2</i>	<i>0,5</i>	<i>1 183,1</i>	<i>119,9</i>	<i>24,7</i>	<i>19,5</i>	<i>12,3</i>
Totalt	37 414,5	16 361,8	2 201,2	16 628,5	4 205,9	1 300,9	3 123,3	482,0

Kilde: FoU-statistikk, NIFU STEP/SSB

¹ Omfatter private fond, gaver, egne inntekter og SkatteFUNN i næringslivet.

Figur 2 FoU-utgifter per capita og som andel av BNP i utvalgte OECD-land i 2007 eller sist tilgjengelige år.

Kilde: OECD Main Science and Technology Indicators 2008-2. Nasjonale kilder for Danmark, Island, Norge og Sverige.

Tabell 2 FoU-utgifter som andel av BNP (%) etter hovedfinansieringskilde og sektor for utførelse samt totalt per capita (NOK), i utvalgte OECD-land i 2007 eller sist tilgjengelige år.

Land	FoU-utgifter som andel av BNP (%)							FoU-utgifter per capita NOK
	Totalt	Utførende sektor			Finansieringskilde ²			
		Foretaks-sektor ¹	UoH-sektor	Offentlig sektor	Offentlige kilder	Næringslivet	Andre kilder	
Canada ⁽²⁰⁰⁶⁾	1,9	1,1	0,7	0,2	0,6	0,9	0,4	6 340
Danmark	2,7	1,9	0,6	0,1	0,7	1,6	0,3	8 640
Finland	3,5	2,5	0,7	0,3	0,8	2,4	0,3	11 000
Frankrike	2,1	1,3	0,4	0,3	0,8	1,1	0,2	6 080
Irland ⁽²⁰⁰⁶⁾	1,3	0,9	0,3	0,1	0,4	0,8	0,1	4 790
Island	2,8	1,5	0,7	0,6	1,1	1,3	0,3	9 300
Japan ⁽²⁰⁰⁶⁾	3,4	2,6	0,4	0,3	0,5	2,6	0,2	8 900
Norge	1,6	0,8	0,5	0,3	0,7	0,7	0,2	7 950
Portugal	1,2	0,5	0,4	0,1	0,7	0,4	0,1	2 320
Spania ⁽²⁰⁰⁶⁾	1,2	0,7	0,3	0,2	0,5	0,6	0,1	3 150
Storbritannia ⁽²⁰⁰⁶⁾	1,8	1,1	0,5	0,2	0,6	0,8	0,4	5 220
Sverige	3,6	2,6	0,8	0,2	0,8	2,4	0,4	11 920
Tyskland	2,5	1,8	0,4	0,4	0,7	1,7	0,1	7 510
USA	2,7	1,9	0,4	0,3	0,7	1,8	0,2	10 880
Østerrike	2,6	1,8	0,6	0,1	0,9	1,2	0,4	8 580
Totalt OECD ⁽²⁰⁰⁶⁾	2,3	1,6	0,4	0,3	0,6	1,4	0,2	6 230
EU - 25 ⁽²⁰⁰⁶⁾	1,8	1,1	0,4	0,2	0,6	1,0	0,2	4 650

Kilde: OECD - Main Science and Technology Indicators 2008-2. Nasjonale kilder for Danmark, Island, Norge og Sverige.

¹ Omfatter i Norge næringslivet og næringslivsrettede institutter i instituttsektoren.

² Der oppdatert statistikk mangler, dekker dataene 2005/2006. Dette gjelder Frankrike, Island, Portugal og Tyskland.

Tabell 3 Totale FoU-utgifter i Norge i 2007 etter finansieringskilde og region. Mill. kr.

Region	Totalt	Nærings- livet	Off. kilder	Andre kilder ¹	Utlandet	Per capita NOK
Oslo og Akershus	15 839,3	6 213,2	7 557,6	543,7	1 524,7	14 680
Hedmark og Oppland	749,3	418,3	270,9	18,4	41,8	2 010
Østlandet for øvrig ²	3 959,0	2 826,3	694,1	117,5	321,0	4 360
Agder-fylkene	951,0	468,3	326,8	42,7	113,1	3 500
Vestlandet ³	6 772,5	2 973,0	3 226,9	278,3	294,3	6 900
Midt-Norge ⁴	6 982,9	3 001,4	3 002,0	227,3	752,1	10 580
Nord-Norge ⁵	2 160,8	461,3	1 550,3	73,1	76,1	4 680
Totalt	37 414,5	16 361,7	16 628,5	1 300,9	3 123,4	7 950

Kilde: FoU-statistikk, NIFU STEP/SSB

¹ Omfatter private fond, gaver, egne inntekter og SkatteFUNN i næringslivet.

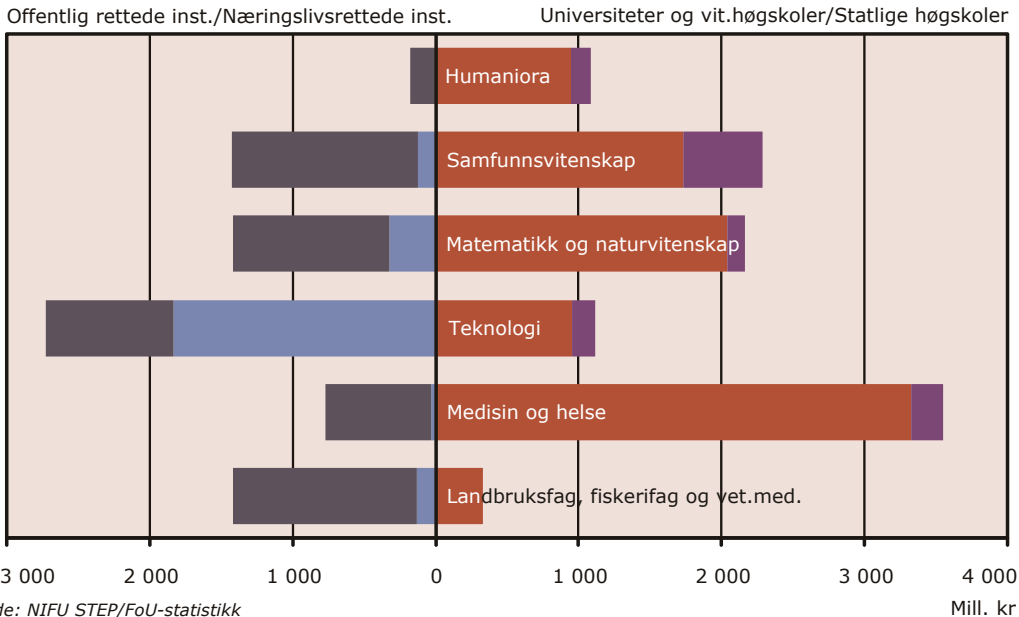
² Inkluderer Buskerud, Telemark, Vestfold og Østfold.

³ Inkluderer Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane.

⁴ Inkluderer Trøndelag og Møre og Romsdal.

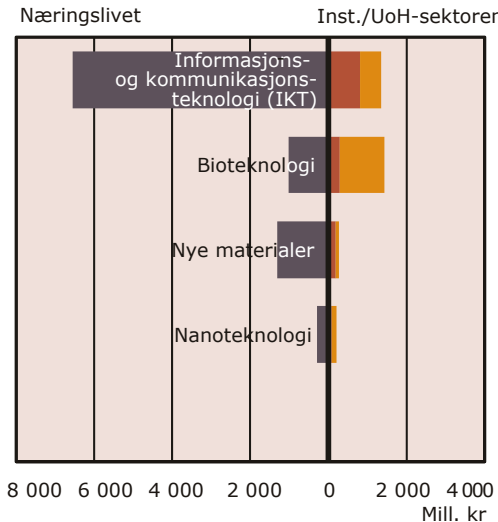
⁵ Omfatter også Svalbard.

Figur 3 Driftsutgifter til FoU i instituttsektoren og UoH-sektoren i Norge i 2007 etter fagområde og institusjonstype. Mill. kr.

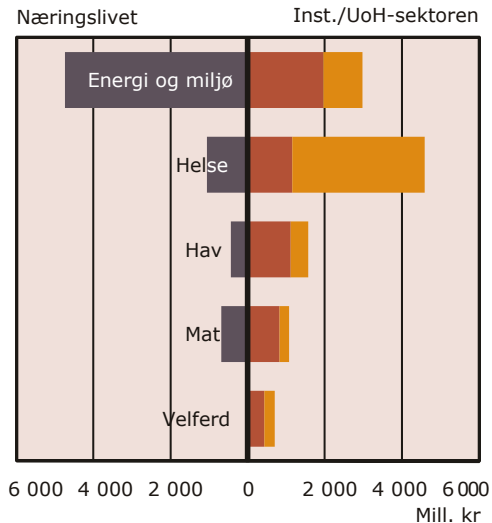

Kilde: NIFU STEP/FoU-statistikk

Figur 4a Driftsutgifter til FoU i Norge i 2007 etter utførende sektor og teknologiområde.

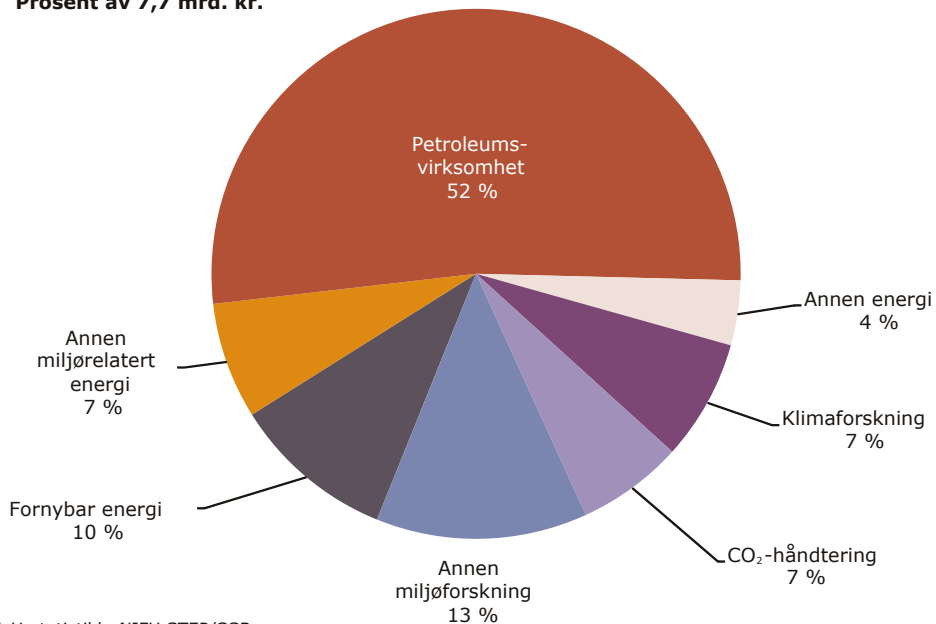

Figur 4b Driftsutgifter til FoU i Norge i 2007 etter utførende sektor og tematisk område.

Kilde: FoU-statistikk, NIFU STEP/SSB

**Figur 5 Driftsutgifter til FoU innenfor det tematiske FoU-området Energi og miljø i Norge i 2007.
Prosent av 7,7 mrd. kr.**

Kilde: FoU-statistikk, NIFU STEP/SSB

Tabell 4 FoU-utgifter og FoU-årsverk i næringslivet i Norge i 2007 etter næring.

	FoU- utgifter	Andel egen- finansiert	FoU- årsverk
Næring (SN 2002)	Mill. kr	Prosent	Antall
Fiskeoppdrett (5)	277,7	71	166
Utvinning av råolje og naturgass (11)	1 297,9	86	720
Industri og bergverksdrift totalt (13–37)	8 268,4	78	7 166
Herav: Prod. av kjemikalier og kjemiske produkter (23–24)	1 378,1	83	1 202
Prod. av maskiner og utstyr (29)	1 837,5	71	1 312
Elektroteknisk og optisk industri (30-33)	2 508,2	73	2 305
Motorkjøretøyer, transportmidler, møbler og annet (34–37)	792,8	89	696
Øvrig industri og bergverksdrift	1 751,8	83	1 651
Kraft og vannforsyning (40–41)	78,4	53	55
Bygge og anleggsvirksomhet (45)	128,9	93	141
Tjenesteyting totalt (50–99)	7 330,4	73	7 050
Herav: Transport og kommunikasjon (60–64.2)	680,5	86	535
Finansiell virksomhet (65–67)	916,3	97	781
Databehandlingsvirksomhet (72)	3 106,1	78	2 929
Annen forretningsmessig tjenesteyting (74)	1 604,2	50	1 176
Andre tjenester	1 023,3	61	1 629
Totalt	17 381,7	76	15 299

Kilde: SSB/FoU-statistikk

Tabell 5 Totale driftskostnader¹ og driftskostnader til FoU ved helseforetakene i Norge i 2007 etter type helseforetak og region. Mill. kr og prosent.

Helseregion	Helseforetak med universitetssykehusfunksjoner			Helseforetak uten universitetssykehusfunksjoner		
	Totale driftskostnader ² Mill. kr	Driftskostnader til FoU, mill. kr	FoU-andel %	Totale driftskostnader Mill. kr	Driftskostnader til FoU, mill. kr	FoU-andel %
Helse Midt-Norge	5 931	174	2,9	5 775	25	0,4
Helse Nord	4 853	150	3,1	5 161	18	0,3
Helse Sør-Øst	21 294	1 200	5,6	25 535	187	0,7
Helse Vest	10 749	293	2,7	4 432	13	0,3
Totalt	42 827	1 817	4,2	40 903	243	0,6

Kilde: NIFU STEP/ SSB Statistikkbanken

¹ Tabell etter regnskapsprinsippet; driftskostnader inkluderer avskrivninger.

² Kreftregisteret, Medinnova og Innovest er ikke inkludert

Tabell 6 FoU-personale og FoU-årsverk i Norge i 2007 etter utførende sektor.

Utførende sektor	Personer pr. 01.10.2007			FoU-årsverk	
	Totalt FoU-personale	Herav: Forskere/faglig pers.	Teknisk/ adm.pers.	Totalt	Herav: Forskere/faglig pers.
Næringslivet ¹	21 922	14 493	7 429	15 299	10 790
Instituttsektoren	10 618	7 467	3 151	7 796	5 523
<i>Herav: Næringslivsrettede institutter</i>	<i>2 594</i>	<i>1 982</i>	<i>612</i>	<i>2 093</i>	<i>1 626</i>
<i>Offentlig rettede institutter</i>	<i>8 024</i>	<i>5 485</i>	<i>2 539</i>	<i>5 703</i>	<i>3 896</i>
Universitets- og høyskolesektoren	27 074	19 812	7 262	11 011	8 747
<i>Herav: Universiteter</i>	<i>18 488</i>	<i>12 694</i>	<i>5 794</i>	<i>9 148</i>	<i>7 075</i>
<i>Vitenskapelige høyskoler m.fl.</i>	<i>1 879</i>	<i>1 530</i>	<i>349</i>	<i>693</i>	<i>603</i>
<i>Statlige høyskoler</i>	<i>6 707</i>	<i>5 588</i>	<i>1 119</i>	<i>1 170</i>	<i>1 069</i>
Totalt	59 614	41 772	17 842	34 106	25 060

Kilde: FoU-statistikk, NIFU STEP/SSB

¹I næringslivet regnes FoU-personale med høyere utdanning som forskere/faglig personale, mens øvrig FoU-personale er klassifisert som teknisk/administrativt personale.

**Tabell 7 Forskere/faglig personale som deltok i FoU i Norge i 2007 etter utførende sektor.
Kvinner og doktorgrad.**

Utførende sektor	Totalt			Med doktorgrad ¹			
	Samlet	Kvinner		Samlet		Kvinner	
	Antall	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Universitets- og høyskolesektoren	19 812	8 349	42	7 298	37	2 292	27
<i>Herav: Universiteter</i>	12 694	5 014	39	5 753	45	1 791	36
<i>Vitenskapelige høyskoler m.fl.</i>	1 530	590	39	501	33	141	24
<i>Statlige høyskoler</i>	5 588	2 745	49	1 043	19	360	13
Instituttsektoren	7 467	2 730	37	2 758	37	892	33
<i>Herav: Næringsrettede institutter</i>	1 982	533	27	772	39	199	37
<i>Offentlig rettede institutter</i>	5 485	2 197	40	1 986	36	693	32
Næringslivet ²	14 493	2 854	20	1 302	9	266	9
Totalt	41 772	13 933	33	11 358	27	3 450	25

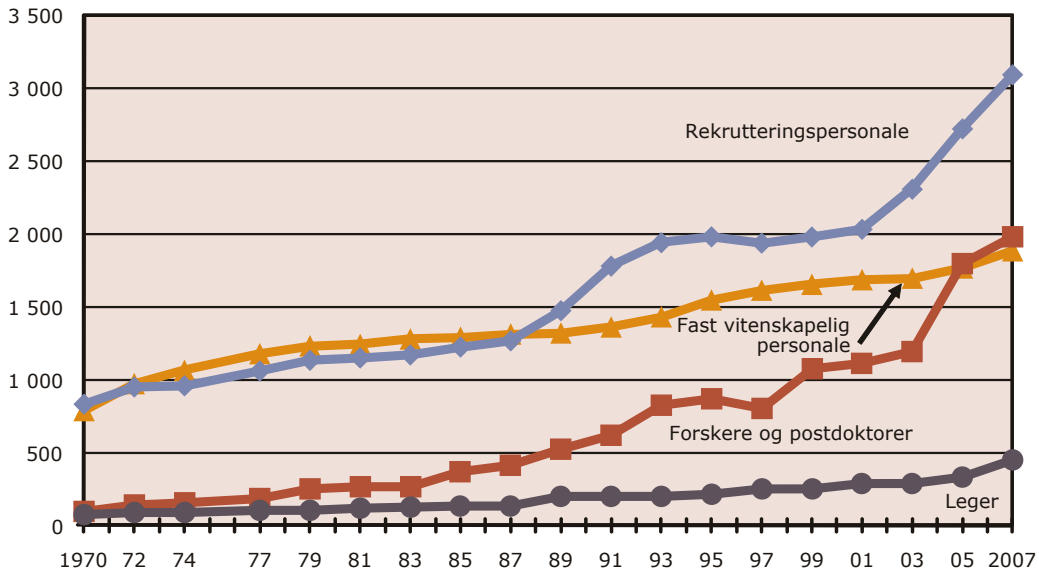
Kilde: NIFU STEP/SSB

¹ Omfatter også lisensiatgrad.

² I næringslivet regnes FoU-personale med høyere utdanning som forskere/faglig personale.

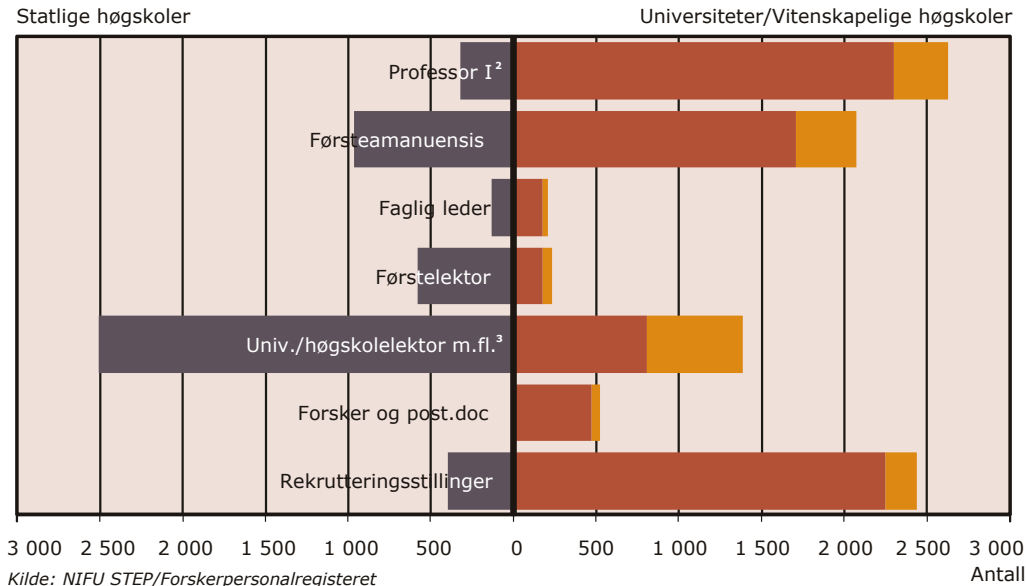
Figur 6 FoU-årsverk utført av forskere/faglig personale ved universiteter og vitenskapelige høyskoler i Norge etter stillingskategori i perioden 1970–2007.

FoU-årsverk

Kilde: NIFU STEP/Forskerpersonalregisteret

Figur 7 Forskere/faglig personale lønnet av basisbevilgningen ved norske universiteter og høyskoler i 2008¹ etter lærestedstype og stilling.

¹ Foreløpige tall. ² Inkluderer undervisningsdosenter. ³ Inkluderer også amanuenser og spesialstillinger.

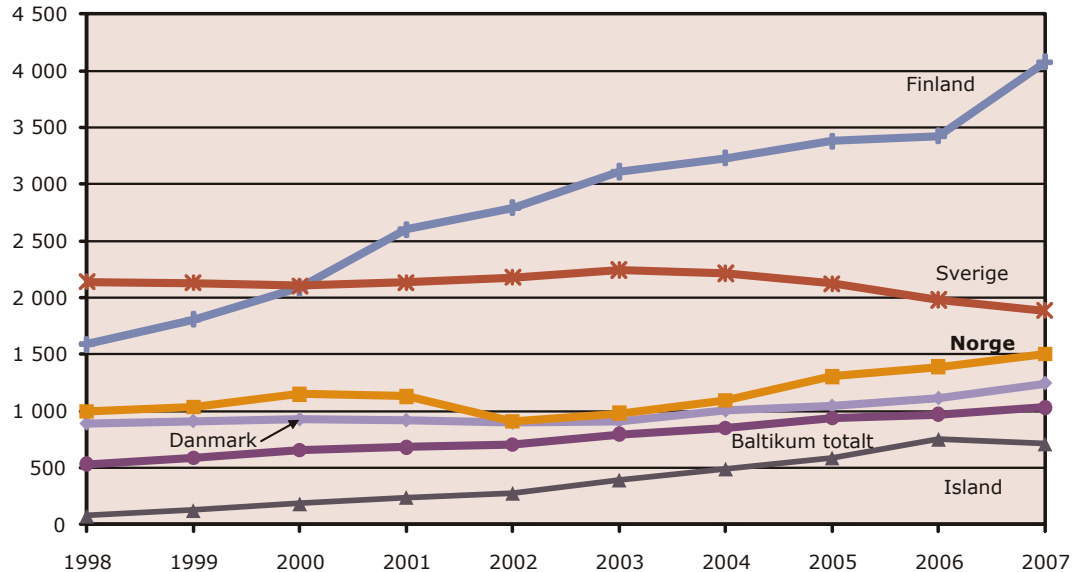
Tabell 8 Anslåtte FoU-bevilgninger etter hovedformål eksklusive oppdrag. Vedtatt statsbudsjett 2007, 2008 og 2009. Mill. kr.

Hovedformål	2007	2008	2009
Jordbruk, skogbruk, jakt og fiske	1 321	1 360	1 444
Herav: Fiske og fangst	769	804	868
Industri og annen næringsvirksomhet	1 208	1 254	1 413
Energi	467	469	679
Transport og telekommunikasjon	386	423	458
Boligforhold, fysisk planlegging	24	29	27
Miljøvern	311	354	478
Helse	2 632	2 831	2 920
Sosiale forhold	323	371	412
Kulturelle forhold	159	173	158
Utdanningsforhold	137	142	144
Arbeidsforhold	41	43	46
Offentlig forvaltning og økonomisk planlegging	476	500	531
Utforskning og utnyttelse av jorden og atmosfæren	373	423	375
Allmennvitenskapelig utvikling	8 237	8 630	9 198
Romvirksomhet	453	460	447
Forsvar	885	895	915
EUs rammeprogrammer for forskning	658	1 000	1 120
Totalt	18 091	19 357	20 765

Kilde: NIFU STEP

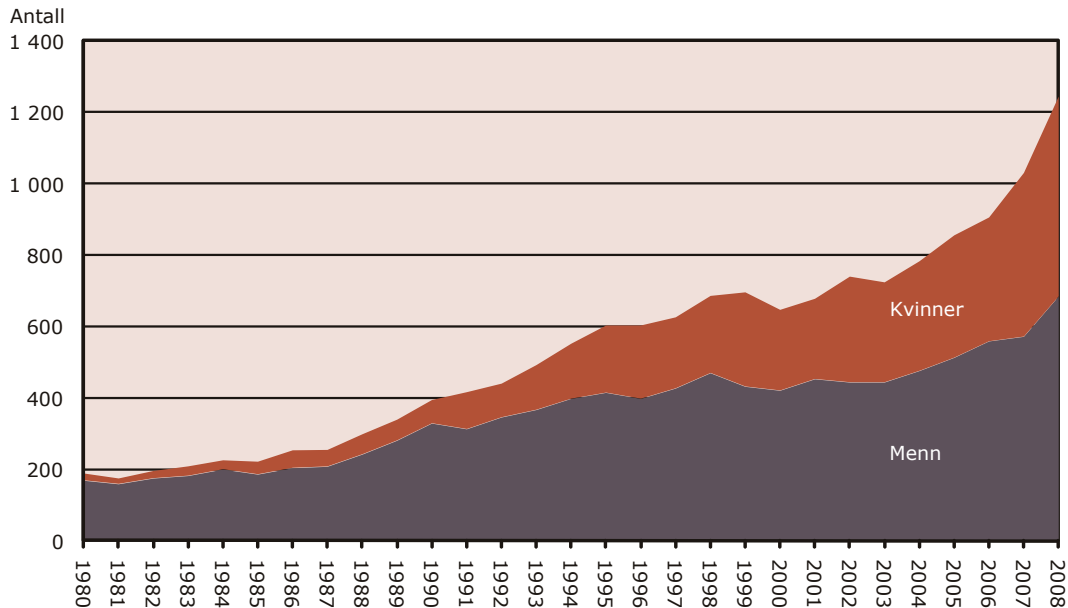
Figur 8 Doktorgradsstudenter per mill. capita i de nordiske landene og Baltikum i perioden 1998–2007.

Per mill. capita

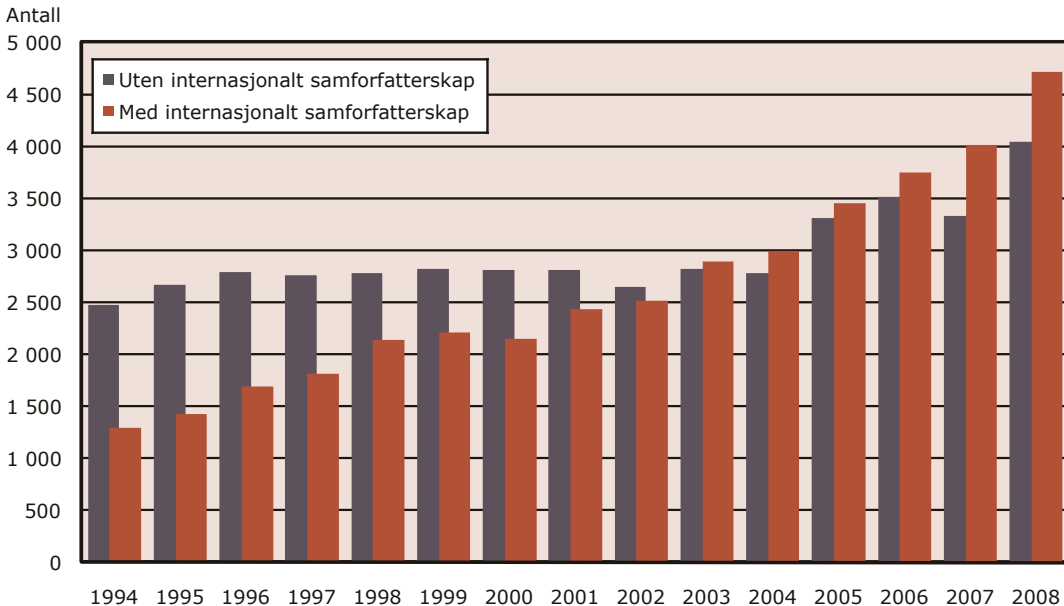
Kilde: NORBAL

Figur 9 Doktorgrader avlagt i Norge etter kjønn i perioden 1980–2008.

Kilde: NIFU STEP/Doktorgradsregisteret

Figur 10 Norske artikler med og uten internasjonalt samforfatterskap i perioden 1994–2008.

Kilde: National Citation Report for Norway, 2008, Thomson Reuters